

Jaarverslag 2019

Inhoud

Welkom!	3
Wat wij doen	4
Waar het ons om gaat	5
Hoe wij het organiseren	7
Het algemeen nut beogend	9
Verslag van de raad van toezicht 2019	12

Opgemaakt en vastgesteld door de directeur na voorafgaande goedkeuring door de raad van toezicht op 23 maart 2020.

Welkom!

In dit verslag kijken wij terug op het jaar 2019. Een jaar dat begon met een klanttevredenheids- en marktonderzoek. Een extern bureau ondervroeg 279 particuliere monumenteneigenaren in Overijssel en Flevoland. Wij zijn blij met de uitkomsten. Zo blijken wij met een naamsbekendheid van 78% de meest bekende monumentenorganisatie in Overijssel en Flevoland te zijn. De uitkomsten inspireren ons ook om door te gaan op de ingeslagen weg van aanvullende dienstverlening en verantwoord verduurzamen.

Tevreden abonnees

Maar liefst 88% van onze abonnees gaf aan tevreden tot zeer tevreden te zijn over onze bejegening. Net zo hoog lag het percentage over onze kennis en deskundigheid, 47% was tevreden en 41% zelfs zeer tevreden. En 86% van de deelnemers geeft aan tevreden tot zeer tevreden te zijn over de bruikbaarheid van onze adviezen. Een resultaat waar wij toch echt trots op zijn!

Subsidie aanvragen steeds succesvoller

Het onderzoek wijst uit dat monumenteneigenaren vooral behoefte hebben aan hulp bij subsidies. Het team van Monumentenadvies Oost wil daar zo goed mogelijk op inspelen. Het bouwt aan een relevant netwerk en onderhoudt dat zorgvuldig. Actuele ontwikkelingen worden op de voet gevolgd, want de subsidiewereld is voortdurend in beweging. Zo zullen de subsidie aanvragen steeds beter scoren, monumenteneigenaren profiteren daarvan en dat is goed voor de monumenten. Daar doen we het voor!

Eerlijk over verduurzamen

Advies over verduurzaming van monumenten komt als tweede behoefte naar voren. Wat wij te bieden hebben is een eerlijk verhaal, praktisch en realistisch, waarin het waardevolle van een monument ook wordt meegewogen. Met onafhankelijke inspecties en een verantwoorde uitwerking. Aan de hand van de recente richtlijnen van de Stichting ERM (Erkende Restauratiekwaliteit Monumenten) willen we doorontwikkelen. Daarvoor hebben we in 2020 tijd begroot en jong talent gevonden. We hebben er zin in!

Dit alles was niet mogelijk geweest zonder de gemotiveerde en deskundige inzet van onze medewerkers. Ook belangrijk is goede samenwerking met overheden en andere organisaties, daarvoor past een woord van dank. Zo gaan wij enthousiast het volgende jaar in, vol uitdagingen en interessante ontwikkelingen.

*Afke Draijer,
directeur-bestuurder
23 maart 2019*

Wat wij doen

v Monumentenwacht Overijssel en Flevoland

Het uitvoeren van zoveel mogelijk kwalitatief hoogwaardige periodieke inspecties, dat is vanaf het begin de basis van onze werkwijze, al bijna 50 jaar. Naast bouwkundige inspecties en moleninspecties hebben we in 2019 ook weer groene, archeologische, energie- en NEN-inspecties uitgevoerd.

Voor deze inspecties kunnen eigenaren een abonnement afsluiten, vrijwillig. Het aantal abonnementen groeit al jarenlang gestaag door.

v Monitoren

Van álle monumenten in Flevoland wordt de restauratiebehoeften en de onderhoudsstaat gemonitord. Planmatig, eens in de 4 jaar, in de vorm van een (aangekondigd) contact met de eigenaren en een opname ter plaatse.

Dat doen we met een opname-app, die de provincie hiervoor heeft ontwikkeld. Daarmee worden de heropnames efficiënt verwerkt, zodat er ook ruim tijd is voor persoonlijk contact.

v Monumentenadvies Oost

Er komt veel af op monumenteneigenaren en daar willen wij graag bij helpen. Met periodieke inspecties, rapportages en noodherstel. Daarnaast hebben we afgelopen jaren gebouwd aan een aparte organisatie voor aanvullende advisering. Een eigen team onder eigen leiding en eigen naam: Monumentenadvies Oost. Net zo praktisch en dichtbij als Monumentenwacht.

Waar het ons om gaat

Het inspecteren van en adviseren over monumenten is ons dagelijks werk. Zo zien wij heel veel verschillende monumenten en spreken we heel veel verschillende eigenaren. Hieronder een mooi voorbeeld over klein erfgoed, heel bijzonder ...

Klein erfgoed vertelt op geheel eigen wijze over de geschiedenis van een plek. Landschap Overijssel en Monumentenwacht werken samen om dit erfgoed te herstellen en onder de aandacht te brengen.

Landschap Overijssel streeft ernaar de landschappen van Overijssel te bewaren en beleefbaar te maken. Vanuit die visie is het project 'Klein Twents Erfgoed' ontstaan Samen met Monumentenwacht krijgt klein – maar daarom niet minder bijzonder – erfgoed een nieuw leven. Informatieborden vertellen het bijbehorende verhaal.

Ronny Verwoolde werkt vanuit Monumentenwacht met veel plezier mee aan de in Twente opgestarte projecten. *“Als Monumentenwacht zijn we een onafhankelijke partij. We maken een inventarisatie van de gebreken van het erfgoed en geven bouwkundig advies. Op basis daarvan kan een aannemer een prijsopgave voor het herstel maken.”*

Tramhuisje Rossum

Eén van de projecten betreft een tramhalte bij Rossum. *“Tussen Oldenzaal en Denekamp liep in de eerste helft van de twintigste eeuw een tramlijn. Bij de halte in Rossum stond een tramhuisje dat dienst deed als wachthuisje en opslagplaats voor de overslag van goederen. Nadat de tramlijn werd opgeheven, is het wachthuisje naar een boerenerf verplaatst en jarenlang als kippenhok gebruikt. Het oude tramhuisje is gedetailleerd ingemeten en wordt volgens oorspronkelijk model herbouwd, nabij de plek waar het ooit stond. Indien mogelijk worden authentieke onderdelen hergebruikt.”*

Dodenhuisje & schaapskooi

Landlopers werden vroeger niet bij de kerk begraven. Bij Rossum was een speciale ‘landlopersbegraafplaats’. Ronny: *“Bij deze begraafplaats stond een dodenhuisje waar de overleden landlopers voor hun begrafenis lagen opgebaard. De fundering van het huisje is er nog en er zijn foto’s bewaard gebleven. In samenwerking met de gemeente, lokale Historische Kring en vrijwilligers wordt gekeken of het dodenhuisje naar oorspronkelijk model kan worden herbouwd. Alternatief is dat alleen de nog aanwezige fundering zichtbaar wordt geaccentueerd en geconsolideerd.”*

Op een erf aan de Enterbroekweg in Markelo staat een schaapskooi. Hoewel het geen actief boerenbedrijf meer is, heeft de eigenaar het erf zo goed mogelijk in stand gehouden. Volgens Ronny past de schaapskooi mooi bij dit beeld. *“Helaas was het gebouwtje flink vervallen. Het wordt opgeknapt, met behulp van de stichting Maarkels landschap en vrijwilligers.”*

Brug en molenhuisje Deurningen

Projecten bij Deurningen betreffen het herstel van een brug die deel uitmaakt van een eeuwenoud kerkepad en een ‘motorhuisje’ van een molen. Ronny: *“De motor maakte het mogelijk de molen aan te drijven zonder windkracht. De molen en de bijbehorende boerderij zijn er niet meer, maar een deel van het motorhuisje is een aantal onderdelen intact gebleven. Het wordt niet herbouwd, maar geconsolideerd in de huidige status.”*

Waar het ons om gaat

Kloosterput Sibculo

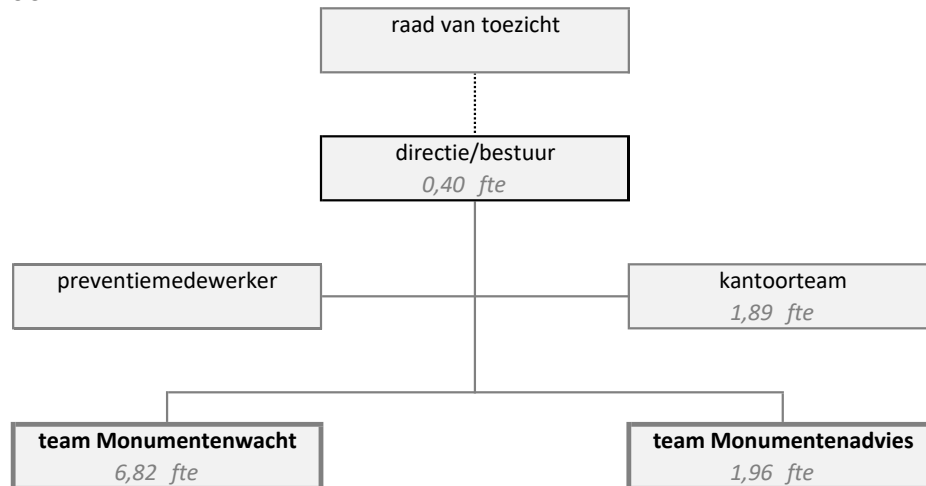
In Sibculo stond in de middeleeuwen een machtig Cisterciënzer klooster. Het werd in de zestiende eeuw afgebroken, maar was van grote betekenis voor de ontstaansgeschiedenis van dorpen als Sibculo, Kloosterhaar en Vroomshoop en de landschapsinrichting. Stichting Klooster Sibculo wil het verhaal van het klooster vertellen en de geschiedenis zichtbaar maken. Dit gebeurt onder meer met een museum en herstel van de kloostertuinen. Albert Sloot is bestuurslid van de stichting. *“Het meest in het oog vallende erfgoed op het kloosterterrein is van latere datum: een klooster put die is gebouwd in opdracht van textielbaron Van Heek, die hier op het terrein archeologisch onderzoek heeft laten doen.”*

Albert vertelt dat het ontwerp van de put geïnspireerd is op een waterput die Van Heek tijdens een reis door de Alpen had gezien. *“De put is na zijn dood, in 1928, gebouwd op de plek waar waarschijnlijk de oorspronkelijke waterput van het kloostercomplex stond.”* Onder de grond is de put uit Bentheimer zandsteen opgetrokken. Het geheel wordt overkapt door een eikenhouten constructie met pannendak. Albert: *“De constructie is dringend aan herstel toe is. De waterput is gezichtsbepalend én vertelt een stukje van het verhaal van het kloosterterrein. Voor ons reden genoeg om te investeren in herstel en behoud.”*

Hoe wij het organiseren

ORGANOGRAM

De teams Monumentenwacht en Monumentenadvies werken zelfstandig en onafhankelijk van elkaar. Beide maken ze gebruik van dezelfde overhead.

FORMATIESTAAT

		Monumenten wacht	Monumenten advies	
<i>team Monumentenwacht</i>				
Henk de Bruin	<i>monumentenwachter - preventiemedewerker - teamleider</i>	1,00		
Gerard Bastiaan	<i>monumentenwachter</i>	0,89		
Gerald Getkate	<i>monumentenwachter</i>	1,00		
Wouter Keizers	<i>monumentenwachter</i>	1,00		
Eric Pieper	<i>monumentenwachter</i>	1,00		
Peter Zuidberg	<i>monumentenwachter</i>	1,00		
Ronny Verwoolde	<i>monumentenwachter</i>	1,00		
tijdelijke inzet voor Monumentenadvies		-0,07	0,07	
<i>team Monumentenadvies</i>				
Roel Kosse	<i>adviseur - teamleider</i>		1,00	
Arie Schuilenborg	<i>adviseur - projectleider</i>		0,89	
tijdelijke inzet voor Monumentenwacht		0,03	-0,03	
<i>kantoorteam</i>				
Han Dickhof	<i>administrateur - teamleider</i>	0,84	0,04	
Bertine Ruitenberg	<i>administrateur</i>	0,03	0,31	
Grietje Snijder	<i>bureausecretaresse</i>	0,64	0,03	
<i>directie</i>				
Afke Draijer	<i>directeur - bestuurder</i>	0,37	0,03	
		8,73	2,34	fte

Hoe wij het organiseren

De teamleider Monumentenwacht vervult tevens de functie van preventiemedewerker. Samen met een extern veiligheidskundige werkt hij volgens een plan van aanpak dat voortdurend wordt geactualiseerd. In 2019 is het VCA-handboek uit 2012 aangepast aan de nieuwe VCA-norm. Ook in 2019 is het VCA-certificaat weer verlengd.

Het ziekteverzuim is in 2019 uitgekomen op 3,8% (2018: 1,6%) en op de werkplekken hebben zich geen incidenten met verzuim voorgedaan. Een medewerker is herstellende van een arbeidsongeval dat eind 2018 heeft plaats gevonden. Het herstel verloopt langzaam en de verwachting is dat deze medewerker eind 2020 weer volledig inzetbaar is. Als gevolg hiervan is de begrote omzet niet behaald en vanwege de uitkering verzuimverzekering zijn de personeelskosten lager dan begroot.

In 2019 hebben er geen mutaties plaats gevonden in het personeelsbestand. Het aantal fte in 2019 is gelijk gebleven met 11,07 fte. De gemiddelde leeftijd is in 2019 toegenomen van 49,5 naar 50,5 en de gemiddelde diensttijd is toegenomen van 16,6 naar 17,6 jaar.

Er zijn 34 (2018: 24) scholingsdagen gevolgd, gemiddeld 3,1 dag per fte.

Het algemeen nut beogend

Monumentenzorg beoogt het algemeen nut, dat is vanzelfsprekend. Onze preventieve insteek sluit daar ook bij aan en we zijn er dan ook trots op dat de Belastingdienst aan ons de ANBI-status heeft toegekend (Algemeen Nut Beogende Instelling), met de aantekening Culturele Instelling. Vandaar onze actuele gegevens op een rij:

Doelstelling

Voorkomen van verval van cultuurhistorische objecten door het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen.

Hoofdpijnen van het beleidsplan

Onder de stichting Monumentenwacht Overijssel en Flevoland vallen:

- Stichting Monumentenwacht Overijssel en Flevoland
- Monumentenadvies Oost b.v.

In het kader van de toekomstvisie hebben wij de belangrijkste actuele trends in ons werkveld op een rijtje gezet:

- *Naar een integrale bescherming*
- *Van object naar omgeving*
- *Meer ontwikkelingsgericht en meer integratie*
- *Erfgoedsector wint vertrouwen*
- *Nieuw stelstel voor kwaliteitsborging*
- *Steeds meer verantwoordelijkheid bij de burger*
- *Van restaureren naar in stand houden*
- *De uitdaging van het verduurzamen*
- *De energietransitie*
- *Leegstandsproblematiek*
- *Ook beleven en ervaren*

Wij hebben deze trends nader onderzocht en ook de bevindingen van het project " Erfgoed telt" van het Ministerie daarbij betrokken. Zo kwamen wij tot de volgende heel globale conclusie:

- *Het overheidskader is op orde, er is vertrouwen in de sector en de burger komt aan zet.*

Wat betekent dat voor de toekomst van Monumentenwacht?

Aan het antwoord op die vraag hebben we gezamenlijk gewerkt. We maakten een analyse van onze sterke en zwakke punten van onze organisatie en van de kansen en bedreigingen in ons werkveld. De meeste energie lag duidelijk bij het beter benutten van kansen en sterktes, daarom is gekozen voor een offensieve strategie met drie thema's:

Ontzorgen als leidraad

- ✓ *dat waar monumenteneigenaren zelf behoefte aan hebben als leidraad*
- ✓ *daarin goed samenwerken om zo compleet mogelijk willen zijn*

Slimmere acquisitie

- ✓ *handige websites en folders*
- ✓ *persoonlijk contact blijft de kern*

Samen sterk

- ✓ *goede samenwerking tussen Monumentenwacht en Monumentenadvies en natuurlijk ook met andere monumentenorganisaties*
- ✓ *flexibele invulling van Monumentenwacht en Monumentenadvies*

Het algemeen nut beogend

Bestuur en toezicht

De stichting heeft een raad van toezicht die bestaat uit mevrouw R. Rijs en de heren J. Bosch, Ph. De Haseth Moller (voorzitter), M.R. te Nuijl en W. Waanders. Mevrouw Rijs en de heer de Haseth Moller zijn de opvolgers van de per 31 december 2019 afgetreden heren F.J. Koffrie (voorzitter) en F.D. van Kuik (vice voorzitter). Directeur-bestuurder van de stichting is Afke Draijer.

Stichting Monumentenwacht Overijssel en Flevoland fungeert als “moederstichting” voor de vennootschap Monumentenadvies Oost b.v. Deze vennootschap heeft uitsluitend een directeur-bestuurder, die dezelfde is als die van de “moederstichting” en waarvoor dezelfde beperkende bepalingen gelden.

Beloningsbeleid

De leden van de raad van toezicht ontvangen alleen een vergoeding ter dekking van de onkosten. Voor de directeur-bestuurder geldt, evenals voor de medewerkers, de CAO provinciale ambtenaren.

Verslag uitgeoefende activiteiten 2019

De 7 monumentenwachters hebben de volgende activiteiten uitgevoerd:

Activiteit	Overijssel	Flevoland
Inspecteren	8.017	264 uur
Aantal inspecties	736	28
<i>Gemiddelde inspectieduur</i>	<i>10,9</i>	<i>9,4 uur</i>
Aantal abonnementen	2.545	76
<i>Gemiddelde inspectiefrequentie</i>	<i>3,5</i>	<i>2,7 jaar</i>
Monitoren		30 uur

De 2 monumentenadviseurs hebben met tientallen subsidie- en adviesaanvragen, meerjarenplannen, bestekken en de nodige praktische begeleiding veel monumenteneigenaren geholpen. Voornamelijk in Overijssel en Flevoland, maar steeds vaker ook over de provinciegrens heen.

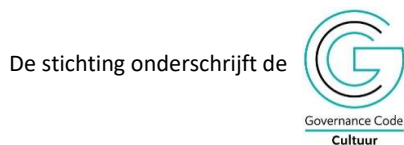
Financieel verslag 2019

Activa		Passiva	
Materiële vaste activa	€ 59.146	Algemene reserve	€ 291.182
Vorderingen en overlopende activa	€ 76.870	Bestemmingsreserves	€ 167.858
Rekening courant	€ 56.324	Overige kortlopende schulden	€ 89.799
Liquide middelen	€ 412.703		€ 548.839
	€ 605.043		

Baten		Lasten	
Producten en diensten	€ 420.000	Personeelskosten	€ 559.413
Monumentenwacht		Afschrijvingen	€ 14.742
Subsidiebaten	€ 329.922	Overige lasten	€ 172.702
Financiële baten en lasten	€ 5.276-		€ 746.857
	€ 744.646		

Het verlies in 2019 is € 2.211. De belangrijkste reden is dat de omzet van Monumentenadvies Oost lager is uitgevallen dan begroot.

Verslag van de raad van toezicht

BESTUURSMODEL

De stichting wordt bestuurd volgens het raad van toezicht-model.

De taken van de directie zijn bij directiereglement nader omschreven en bestaan uit het besturen van de stichting, waarbij het accent ligt op de dagelijkse leiding en uitvoering van beleid, welk beleid vooraf wordt goedgekeurd door de raad van toezicht.

Tot directeur-bestuurder van de stichting is benoemd mevrouw A. Draijer. Zij is tevens directeur-bestuurder van Stichting Monumentenwacht Noord en Oost Nederland en bestuurder van Stichting Groene Monumentenwacht, Stichting Certificering Restauratie en Stichting Erfgoed en Publiek.

De taken van de raad van toezicht zijn bij reglement raad van toezicht vastgelegd en bestaan met name uit het houden van toezicht op de directie en het vooraf goedkeuren van beleid.

SAMENSTELLING

De raad van toezicht was op 31-12-2019 als volgt samengesteld:

de heer F.J. Koffrie, voorzitter en afgevaardigde in de algemene ledenvergadering van de Vereniging Provinciale Monumentenwachten Nederland

aftredend: 31-12-2019 (niet herbenoembaar)
profiel: voormalig burgemeester
provincie: Overijssel
nevenfunctie: bestuurder Stichting Groene Monumentenwacht

de heer F.D. van Kuik, vice voorzitter en secretaris

aftredend: 31-12-2019 (niet herbenoembaar)
profiel: voormalig beleidsadviseur en statenlid
provincie: Flevoland

de heer W.J.G.M. Waanders, aandachtsgebied financiën

aftredend: 31-12-2022 (1e termijn)
profiel: ondernemer
provincie: Overijssel

de heer J. Bosch

aftredend: 31-12-2019
profiel: voormalig gemeenteadviseur kerkgenootschap
provincie: Overijssel

de heer M.R. te Nuijl

aftredend: 31-12-2022 (1e termijn)
profiel: rentmeester en ondernemer
provincie: Overijssel

Verslag van de raad van toezicht

Per 1 januari 2020 zijn als opvolger voor de heren F.J. Koffrie en F.D. van Kuik twee nieuwe leden benoemd:

mevrouw M.J.H. Rijs

aantradend: 1-1-2020

profiel: voormalig MT-lid Flevolandschap en waterschapsbestuurder

provincie: Flevoland

de heer A.Ph.J. De Haseth Moller

aantradend: 1-1-2020

profiel: ondernemer

provincie: Overijssel

Een overzicht van de nevenfuncties is beschikbaar.

VERGADERINGEN

De raad van toezicht heeft in 2020 vijf keer vergaderd, waarbij is besloten over:

- jaarstukken 2018
- werkbegroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2024
- rooster van aftreden en werving nieuwe leden raad van toezicht

er is inhoudelijk doorgesproken over:

- toekomstvisie en strategie
- verduurzaming van monumenten
- groene monumenten
- Governance in de toekomstvisie
- samenwerking met de Monumentenwachten van Fryslân en Drenthe

en een delegatie van de raad van toezicht heeft met de jaarstukken 2018 besproken met de accountant.

EVALUATIE

Het bedrijfsongeval van eind 2018 en de uitkomsten van de personeelsbijeenkomst zijn geëvalueerd.